

Vládní návrh

ZÁKON

ze dne 2019,

kterým se mění zákon č. 383/2012 Sb., o podmínkách obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Změna zákona o podmínkách obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů

Čl. I

Zákon č. 383/2012 Sb., o podmínkách obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů, ve znění zákona č. 257/2014 Sb. a zákona č. 183/2017 Sb., se mění takto:

1. Poznámka pod čarou č. 1 zní:

„¹⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES ze dne 13. října 2003 o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů v Unii a o změně směrnice Rady 96/61/ES, ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/101/ES, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/101/ES, nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 219/2009, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/29/ES, rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1359/2013/EU, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 421/2014, rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/1814, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/2392 a směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/410.“

CELEX 32018L0410

2. V § 1 úvodní části ustanovení se za slova „(dále jen „Úmluva“)" vkládají slova „a Pařížskou dohodou²⁷⁾“.

Poznámka pod čarou č. 27 zní:

„²⁷⁾ Rozhodnutí Rady (EU) 2016/1841 ze dne 5. října 2016 o uzavření Pařížské dohody přijaté v rámci Rámcové úmluvy Organizace spojených národů o změně klimatu jménem Evropské unie.“

3. V § 1 písm. d) se slova „jednotkami přiděleného množství a jinými právy k vypouštění emisí skleníkových plynů,“ zrušují.
4. V § 1 se písmeno e) zrušuje.

Dosavadní písmena f) a g) se označují jako písmena e) a f).

5. V § 2 písm. f) se slova „v rozsahu získaných povolenek“ zrušují.

6. V § 2 písmeno h) zní:

„h) novým účastníkem na trhu

1. pro pětileté období začínající rokem 2021 provozovatel zařízení, kterému bylo uděleno povolení k vypouštění emisí poprvé po 30. červnu 2019, nebo

2. pro pětileté období začínající rokem 2026 provozovatel zařízení, kterému bylo uděleno povolení k vypouštění emisí poprvé po 30. červnu 2024.“.

CELEX 32018L0410

7. V § 2 se písmena j) až n) zrušují.

Dosavadní písmena o) až v) se označují jako písmena j) až q).

8. V § 2 se na konci písmene q) tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno r), které včetně poznámky pod čarou č. 28 zní:

„r) ročními emisními přiděly maximální povolené emise skleníkových plynů pro každý kalendářní rok v období 2021–2030, se kterými obchodují členské státy podle přímo použitelného předpisu Evropské unie upravujícího závazné každoroční snižování emisí skleníkových plynů členskými státy v období 2021–2030²⁸⁾.

²⁸⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/842 ze dne 30. května 2018 o závazném každoročním snižování emisí skleníkových plynů členskými státy v období 2021–2030 přispívajícím k opatřením v oblasti klimatu za účelem splnění závazků podle Pařížské dohody a o změně nařízení (EU) č. 525/2013.“.

CELEX 32018R0842

9. V § 3 odst. 6 písm. b) se za slovo „emisí“ vkládají slova „a úrovní činnosti“.

10. V § 4 odstavce 1 a 2 znějí:

„(1) Provozovatel zařízení je povinen neprodleně oznámit ministerstvu každou zamýšlenou změnu v užívání nebo způsobu provozu zařízení, která může vyžadovat změnu podmínek zjišťování nebo vykazování emisí, zejména podstatnou změnu v provozu zařízení. Dále je povinen oznámit ministerstvu každou změnu údajů uvedených v povolení podle § 3, a to do 1 měsíce ode dne, kdy ke změně došlo.

(2) Ministerstvo povolení změní nebo zruší, došlo-li

a) ke změně podmínek rozhodných pro vydání povolení, nebo

b) při provozu zařízení k závažnému nebo opakovanému porušení povinností stanovených tímto zákonem nebo uložených na jeho základě.“.

11. V § 4 se odstavec 3 zrušuje.

Dosavadní odstavce 4 až 6 se označují jako odstavce 3 až 5.

12. V § 4 odst. 5 se číslo „5“ nahrazuje číslem „4“.

13. V § 6 odst. 1 se za slova „obchodování“ vkládají slova „s povolenkami (dále jen „systém obchodování““ a na konci textu odstavce se doplňují slova „nebo rozhodnutí podle § 6a odst. 4“.

14. V § 6 se na konci textu odstavce 4 doplňují slova „nebo prvním dnem pětiletého období, pro které mu byla udělena výjimka z účasti na systému obchodování“.

15. Za § 6 se vkládá nový § 6a, který včetně nadpisu zní:

„§ 6a

Výjimka z účasti na systému obchodování

(1) Ministerstvo na žádost provozovatele zařízení udělí pro pětileté období výjimku z účasti na systému obchodování, pokud každoročně během 3 kalendářních let předcházejících podání žádosti

- a) emise zařízení, s výjimkou emisí z biomasy, nepřesahovaly 2 500 tun ekvivalentu oxidu uhličitého, nebo
- b) zařízení sloužilo jako záložní jednotka s provozem nejvýše 300 hodin ročně.

(2) Pro pětileté období začínající rokem 2021 se žádost o udělení výjimky podává do 30 dnů ode dne vyhlášení tohoto zákona; splnění podmínek stanovených v odstavci 1 se pro toto období posuzuje za roky 2016 až 2018. Pro následující pětiletá období se žádost o udělení výjimky podává vždy do 31. srpna roku, který o 2 roky předchází začátku nového pětiletého období.

(3) Na provozovatele zařízení, kterému byla udělena výjimka z účasti na systému obchodování, se nevztahuje povinnost ověření výkazu o množství emisí podle § 15 odst. 4. Ministerstvo může v rozhodnutí o udělení výjimky zároveň stanovit odchylně od § 15 podmínky a postup pro zjišťování a vykazování emisí.

(4) Ministerstvo zruší výjimku z účasti na systému obchodování v případě, že zařízení přestane splňovat podmínky podle odstavce 1; tuto skutečnost provozovatel zařízení oznámí ministerstvu nejpozději do posledního dne měsíce února následujícího kalendářního roku.

(5) Ministerstvo informuje o zrušení výjimky z účasti na systému obchodování správce rejstříku. Správce rejstříku vydá provozovateli zařízení množství bezplatných povolenek přidělené mu pro daný kalendářní rok do 30 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí ministerstva o zrušení výjimky."

CELEX 32018L0410

16. V § 7 odst. 1 se slova „pro obchodovací období od 1. ledna 2013 do 31. prosince 2020 a pro každé následující obchodovací období“ zrušují a slova „toto zákona“ se nahrazují slovy „§ 10, využity podle § 12, umístěny do rezervy tržní stability vytvořené podle rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady (EU) o vytvoření a uplatňování rezervy tržní stability²⁹⁾ nebo zrušeny“.

Poznámka pod čarou č. 29 zní:

„²⁹⁾ Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/1814 ze dne 6. října 2015 o vytvoření a uplatňování rezervy tržní stability pro systém Unie pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů a o změně směrnice 2003/87/ES.“.

CELEX 32018L0410

17. V § 7 odstavec 2 zní:

„(2) Z celkového množství povolenek určených pro provozovatele letadel je 15 % draženo v souladu s pravidly stanovenými nařízením Komise o dražbách povolenek⁸⁾“.

CELEX 32003L0087

18. V § 7 se odstavec 3 zrušuje.

Dosavadní odstavce 4 až 7 se označují jako odstavce 3 až 6.

CELEX 32003L0087

19. V § 7 odst. 4 se slova „, 2 a 3“ nahrazují slovy „a 2“ a za slovo „není-li“ se vkládá slovo „zákonem“.

20. V § 7 odst. 5 se číslo „12“ nahrazuje číslem „8“ a za text „2003/87/ES“ se vkládají slova „, v platném znění,“.

21. V § 7 odst. 6 se slova „Státního fondu životního prostředí“ nahrazují slovy „kapitoly ministerstva a Státního fondu životního prostředí České republiky (dále jen „Státní fond životního prostředí“)“.

22. V § 8 odst. 1 se slova „až 14“ nahrazují slovy „a 13, pokud toto množství povolenek nebude předmětem posuzování změny podle § 10 odst. 2 nebo pokud provozovateli zařízení nebyla udělena výjimka z účasti na systému obchodování“.

23. V § 8 se na konci odstavce 3 doplňují věty „Pokud právní nástupce není znám, převede správce rejstříku povolenky do úschovy na zvláštní účet. Povolenky, které jsou v této úschově déle než 5 let, správce rejstříku zruší.“.

24. V § 9 odst. 1 větě první se slova „použitelnými předpisy Evropské unie¹²⁾“ nahrazují slovy „použitelným předpisem Evropské unie upravujícím registr Unie pro obchodování s povolenkami¹²⁾“.

Poznámka pod čarou č. 12 zní:

„¹²⁾ Nařízení Komise (EU) č. 389/2013 ze dne 2. května 2013 o vytvoření registru Unie podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES, rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 280/2004/ES a č. 406/2009 a o zrušení nařízení Komise (EU) č. 920/2010 a č. 1193/2011, v platném znění.“.

25. V § 9 odst. 1 se věta poslední zrušuje.

26. V § 9 odstavec 3 zní:

„(3) Povolenky jsou převoditelné do dalších období. Ke splnění povinnosti podle odstavce 1 v posledním roce období nelze použít povolenku vydanou na následující období.“.

CELEX 32018L0410

27. § 10 včetně nadpisu a poznámky pod čarou č. 14 zní:

„§ 10

Přidělování bezplatných povolenek provozovatelům zařízení

(1) Ministerstvo přidělí na žádost provozovatele zařízení bezplatné povolenky na jednotlivé roky obchodovacího období od 1. ledna 2021 do 31. prosince 2030 podle pravidel stanovených přímo použitelným předpisem Evropské unie upravujícím přechodná pravidla harmonizovaného přidělování bezplatných povolenek na emise¹⁴⁾.

(2) Pokud v zařízení dojde ke změně v provozu, která má za následek změnu ve výpočtu bezplatně přidělovaných povolenek podle přímo použitelného předpisu Evropské unie upravujícího přechodná pravidla harmonizovaného přidělování bezplatných povolenek na

emise¹⁴⁾, provozovatel zařízení předloží ministerstvu údaje o činnosti ověřené v souladu s tímto předpisem Evropské unie nejpozději do posledního dne měsíce února následujícího kalendářního roku. Ministerstvo předloží návrh změny přidělování bezplatných povolenek Komisi. Do 30 dnů od schválení návrhu na změnu přidělování bezplatných povolenek Komisí ministerstvo rozhodne o změně přidělování bezplatných povolenek a informuje o tom správce rejstříku. Správce rejstříku upraví množství bezplatných povolenek podle rozhodnutí ministerstva do 30 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí.

(3) Pokud provozovatel zařízení pro účely stanovení množství nebo změny množství bezplatných povolenek podle odstavce 1 nebo 2 nepředal údaje o zařízení ověřené v souladu s přímo použitelným právním předpisem Evropské unie upravujícím přechodná pravidla harmonizovaného přidělování bezplatných povolenek na emise¹⁴⁾, předložil ministerstvu nesprávné údaje nebo postupoval v rozporu s tímto předpisem Evropské unie, vyzve ministerstvo provozovatele zařízení ke zjednání nápravy ve lhůtě 15 dnů. Ministerstvo na základě ověřených údajů o zařízení a po schválení Komisí rozhodne z moci úřední o změně množství bezplatných povolenek a pokud bylo provozovateli vydáno více povolenek, než na kolik měl nárok, pak i o množství neoprávněně vydaných bezplatných povolenek, které má provozovatel zařízení vrátit na účet Evropské unie. Pokud provozovatel zařízení nezjedná nápravu ani ve lhůtě podle věty první, platí, že provoz zařízení byl v předešlém kalendářním roce ukončen, a ministerstvo rozhodne o množství neoprávněně vydaných bezplatných povolenek, které má provozovatel zařízení vrátit na účet Evropské unie. Provozovatel zařízení vrátí neoprávněně vydané bezplatné povolenky na účet Evropské unie nejpozději do 30 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí ministerstva.

(4) Bezplatné povolenky se nepřidělí pro výrobu elektřiny ani pro úložiště oxidu uhličitého provozované podle jiného právního předpisu¹³⁾.

¹⁴⁾ Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2019/331 ze dne 19. prosince 2018, kterým se stanoví přechodná pravidla harmonizovaného přidělování bezplatných povolenek na emise platná v celé Unii podle článku 10a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES.“.

CELEX 32003L0087
CELEX 32018L0410
CELEX 32019R0331

28. § 11 a 12 včetně nadpisů znějí:

„§ 11

Kompensace nepřímých nákladů

(1) Vláda nařízením stanoví každoročně do 30. června výši prostředků státního rozpočtu určených pro poskytnutí finančních kompensací nepřímých nákladů pro odvětví, u kterých bylo zjištěno značné riziko úniku uhlíku v důsledku promítnutí nákladů spojených s emisemi do cen elektřiny, (dále jen „kompensace“) za předchozí kalendářní rok. Výše prostředků ze státního rozpočtu pro poskytnutí kompensací nepřekročí částku odpovídající 25 % výnosů z dražeb povolenek za předchozí kalendářní rok. Kompensace nejsou účelově vázaným výdajem podle § 7 odst. 5.

(2) Ministerstvo průmyslu a obchodu poskytne kompenzaci na žádost osobě, která

- a) podniká v odvětví, u kterého bylo zjištěno značné riziko úniku uhlíku v důsledku promítnutí nákladů spojených s emisemi do cen elektřiny, a
- b) předložila ministerstvu do 15. března kalendářního roku následujícího po kalendářním roce, za který se mají kompenzace vyplácet, provozní údaje v rozsahu stanoveném nařízením vlády.

(3) Žádost o poskytnutí kompenzace lze podat nejdříve po vyhlášení nařízení vlády podle odstavce 1 ve Sbírce zákonů. Žadatel podává žádost na formuláři stanoveném nařízením vlády Ministerstvu průmyslu a obchodu do 30. září roku následujícího po skončení kalendářního roku, za který žádá o kompenzaci. Žádost kromě obecných náležitostí stanovených správním řádem obsahuje požadovanou výši kompenzace a provozní parametry v rozsahu stanoveném nařízením vlády. Ministerstvo průmyslu a obchodu o žádosti rozhodne ve lhůtě 60 dnů ode dne, kdy mu žádost došla; proti tomuto rozhodnutí není přípustný rozklad.

(4) Kompenzace vyplácí žadatelům Ministerstvo průmyslu a obchodu prostřednictvím operátora trhu, a to nejpozději do 31. května roku následujícího po roku podání žádosti; operátor trhu následně zveřejní do 30. června způsobem umožňujícím dálkový přístup celkovou výši kompenzací podle jednotlivých odvětví.

(5) Vláda nařízením stanoví

- a) odvětví, u kterých bylo zjištěno značné riziko úniku uhlíku v důsledku promítnutí nákladů spojených s emisemi do cen elektřiny,
- b) provozní údaje předkládané ministerstvu podle odstavce 2 písm. b),
- c) podrobnosti náležitostí žádosti o poskytnutí kompenzace a vzor jejího formuláře,
- d) pravidla pro určování výše kompenzací a
- e) postup při zprostředkování vyplácení kompenzace operátorem trhu.

§ 12

Správa prostředků z Modernizačního fondu

(1) Peněžní prostředky přidělené České republice z Modernizačního fondu podle čl. 10d směrnice 2003/87/ES, v platném znění, (dále jen „prostředky Modernizačního fondu“) jsou příjmem rozpočtu Státního fondu životního prostředí. Prostřednictvím Modernizačního fondu se využijí rovněž veškeré povolenky podle čl. 10c odst. 4 směrnice 2003/87/ES, v platném znění, a 50 % povolenek podle čl. 10 odst. 2 písm. b) směrnice 2003/87/ES, v platném znění.

(2) Prostředky Modernizačního fondu se použijí na financování projektů na snižování emisí skleníkových plynů, využití obnovitelných zdrojů energie a zvyšování energetické účinnosti. Část prostředků Modernizačního fondu, která odpovídá výnosu z povolenek podle čl. 10c odst. 4 směrnice 2003/87/ES, v platném znění, se použije přednostně na podporu projektů provozovatelů zařízení na výrobu elektřiny za účelem modernizace, diverzifikace a dekarbonizace odvětví energetiky.

(3) O poskytování prostředků Modernizačního fondu rozhoduje ministr životního prostředí.

(4) Zřizuje se Rada Modernizačního fondu jako poradní orgán ministra životního prostředí pro stanovení podmínek poskytování prostředků Modernizačního fondu. Rada

Modernizačního fondu má 5 členů, 2 členy jmenuje ministr životního prostředí, 2 členy jmenuje ministr průmyslu a obchodu a 1 člena jmenuje ministr financí. Statut a jednací řád Rady Modernizačního fondu schvaluje na návrh ministra životního prostředí vláda.“.

CELEX 32018L0410

29. Nadpis § 13 zní:

„Přidělování bezplatných povolenek provozovatelům letadel“.

30. V § 13 odst. 1 větě první, § 13 odst. 2 větě první a v § 13 odst. 4 písm. a) a b) se slovo „obchodovací“ zrušuje.
31. V § 13 odst. 1 větě první, § 13 odst. 4 úvodní části ustanovení a v § 13 odst. 6 písm. b) se slovo „obchodovacím“ zrušuje.
32. V § 13 odst. 1 se věta druhá zrušuje.
33. V § 13 odst. 2 větě první se slova „povolenek, které mají být přiděleny zdarma“ nahrazují slovy „bezplatných povolenek“.
34. V § 13 odst. 2 větě poslední, § 13 odst. 4 písm. b), § 13 odst. 5 větě druhé, § 15 odst. 2 větách třetí a poslední a v § 15 odst. 3 větě páté se slovo „obchodovacího“ zrušuje.
35. V § 13 se na konci odstavce 2 doplňují věty „Pro účely přidělování povolenek provozovatelům letadel se referenčním rokem rozumí kalendářní rok končící 24 měsíců před začátkem daného období. Pokud provozovatel letadla závažně porušuje povinnosti vyplývající ze systému obchodování, zejména pokud nevyřadí dané množství povolenek podle § 9, ministerstvo po schválení Komisí rozhodne o snížení množství bezplatných povolenek na následující kalendářní rok, popřípadě rozhodne o množství neoprávněně vydaných bezplatných povolenek, které má provozovatel letadla vrátit na účet Evropské unie.“.

CELEX 32018L0410

36. V § 13 odst. 3 úvodní části ustanovení se slova „předpisu Evropské unie¹⁶⁾ ministerstvo vypočte“ nahrazuje slovy „směrnice 2003/87/ES, v platném znění, ministerstvo rozhodne o přidělení bezplatných povolenek a v rozhodnutí uvede“.

CELEX 32003L0087

37. V § 13 odst. 3 písm. a) a b) se slovo „obchodovací“ nahrazuje slovem „dané“.
38. V § 13 odst. 5 větě první, § 13 odst. 8, § 15 odst. 3 větě první a v § 19 odst. 1 písm. b) se slova „povolenek zdarma“ nahrazují slovy „bezplatných povolenek“.
39. V § 13 odst. 6 úvodní části ustanovení se slova „předpisu Evropské unie¹⁶⁾ ministerstvo vypočte“ nahrazují slovy „směrnice 2003/87/ES, v platném znění, ministerstvo rozhodne o přidělení bezplatných povolenek ze zvláštní rezervy a v rozhodnutí uvede“.

Poznámka pod čarou č. 16 se zrušuje.

CELEX 32003L0087

40. V § 13 se za odstavec 7 vkládá nový odstavec 8, který zní:

„(8) Bezplatné povolenky na období od 1. ledna 2013 do 31. prosince 2023 se nepřidělí provozovateli letadla na lety na letiště nebo z letišť v zemích mimo Evropský hospodářský prostor a na lety mezi letištěm, které se nachází v některém z nejbližších regionů podle čl. 349 Smlouvy o fungování Evropské unie, a letištěm nacházejícím se v jiném

regionu Evropského hospodářského prostoru. Povolenky ze zvláštní rezervy pro provozovatele letadel podle odstavců 4 až 6, které nebyly za dané období přiděleny, jsou na konci tohoto období zrušeny.“

Dosavadní odstavec 8 se označuje jako odstavec 9.

CELEX 32003L0087

41. V § 14 odst. 1 se na konci textu věty první doplňují slova „ postupem podle přímo použitelného předpisu Evropské unie upravujícího přechodná pravidla harmonizovaného přidělování bezplatných povolenek na emise¹⁴⁾“.

CELEX 32019R0331

42. V § 14 odst. 1 se věta druhá zrušuje.

CELEX 32019R0331

43. Nadpis části čtvrté zní:

„ZJIŠŤOVÁNÍ, VYKAZOVÁNÍ A OVĚŘOVÁNÍ VYKÁZANÉHO MNOŽSTVÍ EMISÍ A HOSPODAŘENÍ S POVOLENKAMI A ROČNÍMI EMISNÍMI PŘÍDĚLY“.

44. V § 15 odst. 4 větě první se slova „akreditovanou osobou“ nahrazují slovy „osobou, která je držitelem osvědčení o akreditaci pro ověřování množství emisí skleníkových plynů vydaného vnitrostátním akreditačním orgánem pověřeným podle zákona upravujícího technické požadavky na výrobky¹⁵⁾ nebo akreditačním orgánem jiného členského státu Evropské unie podle přímo použitelného předpisu Evropské unie¹⁷⁾ (dále jen „akreditovaná osoba“).

45. V § 15 odst. 4 větě poslední se slova „Emise provozovatele letadla v celkovém ročním objemu nižším než 25 000 tun CO₂ se považují“ nahrazují slovy „Jsou-li emise provozovatele letadla v celkovém ročním objemu nižší než 25 000 tun oxidu uhličitého nebo má-li provozovatel letadla celkové emise nižší než 3 000 tun oxidu uhličitého z letů jiných než uvedených v příloze č. 1 k tomuto zákonu u činnosti „Letectví“ v písmenech k) a l), považují se jeho emise“ a slova „s povolenkami“ se zrušují.

CELEX 32003L0087

46. Poznámka pod čarou č. 17 zní:

„¹⁷⁾ Prováděcí nařízení Komise (EU) 2018/2067 ze dne 19. prosince 2018 o ověřování údajů a akreditaci ověřovatelů podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES.“.

47. V § 15 odst. 5 se věty první až třetí nahrazují větami „Výkaz o množství emisí ze zařízení podle odstavce 1 nebo o množství emisí z letadla podle odstavce 2 za uplynulý kalendářní rok a doklady o jeho ověření podle odstavce 4 předloží provozovatel zařízení nebo provozovatel letadla ministerstvu do 15. března následujícího roku. Pokud nejsou doklady o ověření emisí včas předloženy nebo pokud vykázané množství emisí neodpovídá požadavkům podle odstavců 1 nebo 2, ministerstvo vyzve provozovatele, aby ve lhůtě 15 dnů zjednal nápravu. Pokud provozovatel nezjedná ve stanovené lhůtě nápravu, ministerstvo o tom informuje správce rejstříku a stanoví konzervativní odhad emisí podle přímo použitelného předpisu Evropské unie⁵⁾“.

48. V § 15 odst. 5 větě poslední se slova „za rok“ zrušují.

49. § 16 se včetně nadpisu a poznámky pod čarou č. 18 zrušuje.

50. § 17 včetně nadpisu zní:

„§ 17

Hospodaření s povolenkami, ročními emisními přiděly a jinými právy k vypouštění emisí

(1) Povolenky, roční emisní přiděly a jiná práva k vypouštění emisí jsou majetkem České republiky, se kterým hospodaří ministerstvo. Na hospodaření s tímto majetkem se nevztahuje zákon o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích¹⁹⁾. Správce rejstříku eviduje povolenky, roční emisní přiděly a jiná práva k vypouštění emisí a nakládání s nimi.

(2) Roční emisní přiděly, které Česká republika nevyužije ke splnění svého závazku vyplývajícího z přímo použitelného předpisu Evropské unie upravujícího závazné každoroční snižování emisí skleníkových plynů členskými státy v období 2021-2030²⁸⁾, může ministerstvo prodat v rámci flexibility podle pravidel stanovených tímto předpisem Evropské unie.

(3) Prostředky získané z prodeje ročních emisních přidělů jsou příjmem Státního fondu životního prostředí a jsou účelově vázány k použití na podporu opatření vedoucích ke snižování emisí.“

Poznámka pod čarou č. 20 se zrušuje.

51. V § 18 odst. 1 písm. b) bod 1 zní:

„1. v užívání nebo způsobu provozu zařízení, která může vyžadovat změnu podmínek zjišťování nebo vykazování emisí, nebo“.

52. V § 18 odst. 1 písmeno c) zní:

„c) v rozporu s §10 odst. 2 nepředloží ministerstvu ověřené údaje o činnosti,“.

53. V § 18 odst. 1 písm. d) se text „§ 11 odst. 7“ nahrazuje textem „§ 10 odst. 3“.

54. V § 18 odst. 1 se písmena e) až g) zrušují.

Dosavadní písmeno h) se označuje jako písmeno e).

55. V § 18 se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje čárkou a doplňují se písmena f) a g), která znějí:

„f) vykáže splnění podmínek podle § 6a odst. 1, i když tyto podmínky zařízení nesplňuje, nebo g) v rozporu s § 6a odst. 4 neoznámí, že zařízení přestalo splňovat podmínky pro výjimku ze systému obchodování.“.

56. V § 18 odst. 2 se na konci textu písmene a) doplňují slova „,f) nebo g)“.

57. V § 18 odst. 2 písm. b) se částka „2 000 000 Kč“ nahrazuje částkou „20 000 000 Kč“ a slova „nebo h)“ se nahrazují slovy „nebo e)“.

58. V § 18 odst. 2 se písmeno e) zrušuje.

Dosavadní písmeno f) se označuje jako písmeno e).

59. V § 18 odst. 2 písm. e) se text „§ 11 odst. 7“ nahrazuje textem „§ 10 odst. 3“.

60. V § 19 odst. 2 písm. a) se částka „2 000 000 Kč“ nahrazuje částkou „20 000 000 Kč“.

61. V § 21 odst. 1 písm. c) se slova „použitelnými předpisy Evropské unie upravujícími rejstřík pro obchodování s povolenkami a“ nahrazují slovy „použitelným předpisem Evropské unie upravujícím“.
62. V 25 odst. 1 větě první se slova „až f)“ zrušují a za slova „c) a“ se vkládají slova „e) až“.
63. V příloze č. 1 u činnosti „Letectví“ v písmenech k) a l) se číslo „2016“ nahrazuje číslem „2023“.
CELEX 32003L0087
64. V příloze č. 1 u činnosti „Letectví“ v písmenu m) se číslo „2020“ nahrazuje číslem „2030“.
CELEX 32003L0087
65. Přílohy č. 2 a 3 se včetně poznámek pod čarou č. 23 až 25 zrušují.

ČÁST DRUHÁ

Změna energetického zákona

Čl. II

Zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění zákona č. 151/2002 Sb., zákona č. 262/2002 Sb., zákona č. 278/2003 Sb., zákona č. 356/2003 Sb., zákona č. 670/2004 Sb., zákona č. 186/2006 Sb., zákona č. 342/2006 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 124/2008 Sb., zákona č. 158/2009 Sb., zákona č. 223/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 155/2010 Sb., zákona č. 211/2011 Sb., zákona č. 299/2011 Sb., zákona č. 420/2011 Sb., zákona č. 165/2012 Sb., zákona č. 350/2012 Sb., zákona č. 90/2014 Sb., zákona č. 250/2014 Sb., zákona č. 104/2015 Sb., zákona č. 131/2015 Sb., zákona č. 152/2017 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 225/2017 Sb. a zákona č. .../2019 Sb., se mění takto:

1. V § 20a se za odstavec 4 vkládá nový odstavec 5, který zní:

„(5) Operátor trhu je dále povinen na základě rozhodnutí ministerstva vyplácet finanční kompenzace nepřímých nákladů podle zákona upravujícího podmínky obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů.“

Dosavadní odstavce 5 a 6 se označují jako odstavce 6 a 7.

2. V § 91a odst. 1 písm. g) se číslo „5“ nahrazuje číslem „6“.

ČÁST TŘETÍ

ÚČINNOST

Čl. III

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2021, s výjimkou ustanovení čl. I bodů 1, 2, 5, 9 až 15, 18, 19, 24, 25, 27, 29, 40, 46, 51 až 56, 58, 59, 62, 63 a 64, která nabývají účinnosti dnem jeho vyhlášení.

CELEX 32018L0410

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

OBEČNÁ ČÁST

A Zhodnocení platného právního stavu, včetně zhodnocení současného stavu ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Zákon č. 383/2012 Sb., o podmínkách obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů, ve znění pozdějších předpisů (dále také jen „zákon“), zapracovává do české legislativy požadavky plynoucí ze směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů v Unii (dále také jen „Směrnice“).

Tzv. evropský systém emisního obchodování (European Union Emissions Trading Scheme – EU ETS) má za cíl podpořit snižování emisí skleníkových plynů nákladově efektivním a ekonomicky účinným způsobem. Systém začal fungovat v roce 2005 a je uskutečňován v rámci jednotlivých obchodovacích období (v současné době probíhá třetí obchodovací období 2013-2020).

Výše citovaný zákon v souladu s transponovanou směrnicí určuje, které činnosti produkující skleníkové plyny spadají do jeho působnosti (příloha č. 1 zákona) a stanoví povinnosti provozovatelů zařízení, v nichž tyto činnosti probíhají. Mezi základní povinnosti patří provozovat zařízení pouze na základě a v souladu s vydaným povolením k emisím skleníkových plynů, mít zřízen účet v rejstříku obchodování s povolenkami, monitorovat a vykazovat každoročně emise stanoveným způsobem. Obdobně jako provozovatelé zařízení mají povinnost zřízovat účet v rejstříku a vykazovat emise také provozovatelé letadel. Podle vykázaného množství emisí pak provozovatelé zařízení i provozovatelé letadel odevzdávají odpovídající množství emisních povolenek za uplynulý kalendářní rok. Část povolenek byla provozovatelům na stávající období 2013-2020 v souladu s unijní právní úpravou přidělena zdarma, a sice na základě vyráběného produktu, údajů o výrobě a statutu ohrožení únikem uhlíku. (Podrobná pravidla pro výpočet bezplatné alokace obsahuje Rozhodnutí Komise 278/2011.)

Podrobnější popis a zhodnocení současného stavu je součástí Závěrečné zprávy z hodnocení dopadů regulace (RIA).

Problematika obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů nikterak nezasahuje do principu rovnosti mužů a žen.

B Odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy, včetně dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Pro období počínající rokem 2021 byl v rámci evropské legislativy připraven komplex změn, jejichž hlavním cílem je dosáhnout do roku 2030 snížení celkových emisí skleníkových plynů Unie o minimálně 40 % oproti roku 1990. K jeho dosažení má sloužit **reforma EU ETS**, která

- řeší strukturální nerovnováhu mezi nabídkou a poptávkou na trhu s emisními povolenkami (tzv. rezerva tržní stability má začít fungovat již od roku 2019);

- urychluje každoroční snižování celkového objemu emisních povolenek v Unii (tzv. lineární redukční koeficient se zvedá z 1,74 % na 2,2 %);
- upravuje způsob určení podílu povolenek, které jsou draženy a které jsou bezplatně alokovány;
- nově upravuje pravidla pro přidělení bezplatných povolenek (pouze rámcově, konkrétní podoba bude obsažena v prováděcích aktech Komise); odvětvím s největším rizikem přemístění výroby do zemí mimo EU (tzv. riziko úniku uhlíku) budou povolenky alokovány i nadále ze 100 % zdarma, u dálkového vytápění to bude 30 % povolenek zdarma a neohroženým odvětvím klesne bezplatná alokace na nulu v roce 2030;
- pomůže modernizovat energetické soustavy v chudších členských státech EU zřízením nového modernizačního fondu;
- podpoří inovace v oblasti obnovitelných zdrojů energie a zachytávání a geologického ukládání CO₂, a to formou zřízení inovačního fondu.

Odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy je obsahem Závěrečné zprávy z hodnocení dopadů regulace (RIA), která detailně popisuje důvody pro přijetí navrhované právní úpravy a hodnotí také důvody pro využití či naopak nevyužití některých fakultativních výjimek, které členskými státy za určitých podmínek umožňuje nová evropská právní úprava.

Navrhovaná právní úprava není diskriminační a nijak se nedotýká problematiky rovnosti mužů a žen.

C Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy

Povinností České republiky coby členského státu EU je promítnout výše popsané změny evropské legislativy, provedené v letošním roce směrnicí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/410 ze dne 14. března 2018, kterou se mění směrnice 2003/87/ES za účelem posílení nákladově efektivních způsobů snižování emisí a investic do nízkouhlíkových technologií a rozhodnutí (EU) 2015/1814 (dále také jen „transponovaná směrnice“ nebo „směrnice 2018/410“), do vnitrostátního právního řádu.

D Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Navrhovaná právní úprava je v souladu s ústavním pořádkem České republiky.

Kromě obecných ustanovení Ústavy a Listiny základních práv a svobod (např. čl. 2 odst. 3 Ústavy, čl. 2 odst. 2 a čl. 4 Listiny) jsou relevantní též ustanovení čl. 7 Ústavy a čl. 35 Listiny a některá další (např. čl. 26 odst. 1 Listiny zakotvující svobodu podnikání a provozování jiné hospodářské činnosti – s možnými podmínkami a omezeními uvedenými v čl. 26 odst. 2). Návrh zákona je s těmito i dalšími ustanoveními v souladu.

E Zhodnocení slučitelnosti navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie nebo obecnými právními zásadami práva Evropské unie

Navrhovaná právní úprava je plně v souladu s předpisy Evropské unie, judikaturou Soudního dvora Evropské unie a obecnými právními zásadami práva Evropské unie.

Návrhu zákona se dotýkají následující předpisy Evropské unie:

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES ze dne 13. října 2003 o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů v Unii a o změně směrnice Rady 96/61/ES, ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/101/ES ze dne 27. října 2004, kterou se s ohledem na projektové mechanismy Kjótského protokolu mění směrnice 2003/87/ES o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů ve Společenství, ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/101/ES ze dne 19. listopadu 2008, kterou se mění směrnice 2003/87/ES za účelem začlenění činností v oblasti letectví do systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů ve Společenství, ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 219/2009 ze dne 11. března 2009 o přizpůsobení některých aktů přijatých postupem podle článku 251 Smlouvy regulativnímu postupu s kontrolou podle rozhodnutí Rady 1999/468/ES, ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/29/ES ze dne 23. dubna 2009, kterou se mění směrnice 2003/87/ES s cílem zlepšit a rozšířit systém pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů ve Společenství ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 421/2014 ze dne 16. dubna 2014, ve znění Rozhodnutí Evropského parlamentu a rady (EU) 2015/1814 ze dne 6. října 2015, ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/2392 ze dne 13. prosince 2017, Směrnice Rady (EU) 2018/410 ze dne 14. března 2018.

Cílem navrhované právní úpravy je provedení transpozice Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/410 ze dne 14. března 2018, kterou se mění směrnice 2003/87/ES za účelem posílení nákladově efektivních způsobů snižování emisí a investic do nízkouhlíkových technologií a rozhodnutí (EU) 2015/1814. Tato směrnice nabízí členským státům také několik fakultativních výjimek, jejichž využití je (při dodržení stanovených pravidel) na jejich zvážení – např. tzv. opt-out malých zdrojů – (nový čl. 27a směrnice 2003/87/ES), dále možnost přechodného přidělování bezplatných povolenek sektoru výroby elektřiny pro účely jeho modernizace, diverzifikace a udržitelné transformace odvětví energetiky (čl. 10c směrnice). Další možností je použití státní podpory pro kompenzaci nepřímých dopadů systému EU-ETS. Za účelem předcházení „úniku uhlíku“ umožňuje směrnice členským státům zavést schémata státní podpory, která mají za cíl kompenzovat zvýšené náklady na elektřinu způsobené EU-ETS (výrobci elektřiny své náklady s EU-ETS promítají do cen elektrické energie). Důvody pro využití či nevyužití jednotlivých jmenovaných výjimek a nástrojů jsou obsaženy v Závěrečné zprávě RIA.

Detailní úpravu týkající se pravidel pro monitorování a vykazování emisí, akreditace a verifikace a stanovení bezplatné harmonizované alokace stanoví Evropská komise formou nařízení. Jedná se o:

Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2019/331, kterým se stanoví přechodná pravidla harmonizovaného přidělování bezplatných povolenek na emise platná v celé Unii podle článku 10a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES,

Prováděcí nařízení Komise (EU) 2018/2066 ze dne 19. prosince 2018 o monitorování a vykazování emisí skleníkových plynů podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES a o změně nařízení Komise (EU) č. 601/2012,

Prováděcí nařízení Komise (EU) 2018/2067 ze dne 19. prosince 2018 o ověřování údajů a akreditaci ověřovatelů podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES

S výše uvedenými předpisy Evropské unie je návrh v souladu.

F Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána

Navrhovaná právní úprava je v souladu s přijatými mezinárodními smlouvami, jimiž je ČR vázána, tedy s Rámcovou úmluvou Organizace spojených národů o změně klimatu, vyhlášenou pod č. 80/2005 Sb. m. s., Kjótským protokolem k Rámcové úmluvě Organizace spojených národů o změně klimatu, vyhlášeným pod č. 81/2005 Sb. m. s. a s Pařížskou dohodou vyhlášenou pod č. 64/2017 Sb. m. s.

G Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, dále sociální dopady, včetně dopadů na rodiny a dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, a dopady na životní prostředí

Zhodnocení dopadů je obsahem Závěrečné zprávy z hodnocení dopadů regulace (RIA), která detailně popisuje důvody pro přijetí navrhované právní úpravy.

H Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Navrhovaná úprava nemá k ochraně osobních údajů a ochraně soukromí žádný vztah.

I Zhodnocení korupčních rizik

Zhodnocení korupčních rizik je obsahem Závěrečné zprávy z hodnocení dopadů regulace (RIA), která detailně popisuje důvody pro přijetí navrhované právní úpravy.

J Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu

Navrhovaná právní úprava nebude mít žádné dopady na bezpečnost nebo obranu státu.

ZVLÁŠTNÍ ČÁST

K čl. I

K bodu 1

Do poznámky pod čarou č. 1 se doplňují odkazy na transponované předpisy EU.

K bodu 2

Doplňen odkaz na Pařížskou dohodu, která byla přijata smluvními stranami Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu v prosinci 2015.

K bodům 3, 4 a 7

Po roce 2020 již EU nebude používat mezinárodní kredity pro účely splnění povinnosti v rámci EU ETS. Doposud toto bylo možné a většina účastníků trhu této možnosti využila, vzhledem k finanční výhodnosti této možnosti. Flexibilní mechanismy, které generovaly emisní kredity a které byly vytvořeny mezinárodní dohodou UNFCCC, však již nepokračují a v dohledné době

se nepředpokládá jejich obnovení takovým způsobem, že by EU povolila použití takových kreditů v EU ETS. Souvisí s odstraněním § 16 (viz bod 49).

K bodu 5

Úprava definice provedená za účelem uvedení do souladu se Směrnicí. Povolení není vázáno na získání povolenek. Např. zařízení, která budou mít výjimku podle nově navrhovaného 6a (tzv. opt-out, viz níže), budou mít povolení, aniž by zároveň podléhala režimu obchodování s povolenkami.

K bodu 6

Nové vymezení pojmu „nový účastník na trhu“ vyplývá z čl. 1 bodu 7 transponované směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/410. Tento termín je pak používán nikoli v zákoně samotném, ale v přímo použitelném nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2019/331, kterým se stanoví přechodná pravidla harmonizovaného přidělování bezplatných povolenek na emise platná v celé Unii podle článku 10a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES.

K bodu 8

ČR má povinnost plnit své závazky i v sektoru non-EU ETS. V rámci tohoto sektoru jsou každému státu stanoveny tzv. „roční emisní přiděly“, se kterými může manipulovat v rámci non-EU ETS flexibility (tj. převádění, prodávání či kupování přidělů). Základní povinnosti státu nejsou jinde zakotveny, kvůli podobnosti agendy jsou proto zařazeny pod tento zákon. Povinnosti vyplývají z nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/842.

K bodu 9

Doplnění pojmu úrovně činnosti vychází z novelizace nařízení Komise (EU) 601/2012, kdy tento údaj bude důležitý pro účely flexibilnější změny alokace (novelizace dle Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2019/331, kterým se stanoví přechodná pravidla harmonizovaného přidělování bezplatných povolenek na emise platná v celé Unii podle článku 10a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES.

K bodům 10 až 12

V obchodovacím období 2021-2030 dochází ke změně pravidel bezplatné alokace, která bude těsněji navázána na výrobu v zařízení. S tím souvisí nutnost vykazování, harmonizace reportovacích standardů, změna pravidel pro změnu bezplatné alokace a termínů pro notifikaci ministerstvu.

Změny provedené v § 4 odst. 2 a 3 reflektují skutečnost, že z článku 6 směrnice 2003/87/ES byl vypuštěn požadavek na pravidelný pětiletý přezkum všech povolení k vypouštění emisí skleníkových plynů.

K bodům 13 a 14

Úprava účasti na systému obchodování související s nově zavedenou výjimkou pro zařízení do 2500 tun ekvCO₂ (§ 6a).

K bodu 15

Nový § 6a transponuje článek 1 bod 35 transponované směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/410, tedy nově vložený čl. 27a směrnice 2003/87/ES.

Toto ustanovení představuje tzv. opt-out malých zařízení, která na jeho základě nebudou mít povinnost účasti na systému obchodování s povolenkami, a tudíž nebudou muset vyřazovat každoročně povolenky za emise skleníkových plynů vypuštěné do ovzduší. Zároveň se těchto zařízení nebude týkat povinnost ověřování emisního výkazu. Povinnost zjišťovat a vykazovat emise však bude mít provozovatel i v tomto režimu, avšak podle zjednodušených pravidel uvedených v rozhodnutí. To zajistí, že základní podmínka pro udělení výjimky (maximální roční emise do 2500 tun ekvCO₂) bude vždy dodržena. Rozhodnutí o výjimce vydává Ministerstvo životního prostředí.

K bodu 16

Jedná se o transpozici bodu 13 v čl. 1 směrnice 2018/410 (mění článek 10 směrnice 2003/87/ES o dražení povolenek), který upravuje množství povolenek k dražbě. Množství určené k dražbě se snižuje o část povolenek, které se přesouvají do rezervy tržní stability.

K bodu 17

Ustanovení v souladu s článkem 3d odst. 1 směrnice 2003/87/ES určuje podíl povolenek pro letectví, které mají být draženy, a nepředstavuje věcnou změnu oproti stávající právní úpravě. Úprava je pouze formulační. Celkové množství povolenek pro letectví, od něhož se dražební podíl odvozuje, je stanoveno podle § 13 odst. 1 zákona.

K bodu 18

Ustanovení § 7 odst. 3 je odstraněno, neboť povolenky zbylé ve zvláštní rezervě pro provozovatele letadel rezervě mají být dle současné unijní právní úpravy (do roku 2023, příp. do přijetí opatření ICAO) zrušeny, nikoli draženy. (Viz čl. 28a odst. 1 a 2 směrnice 2003/87/ES a nařízení EP a Rady 421/2014 a 2017/2392). Ustanovení je nadbytečné.

K bodu 19

Pro účely srozumitelnějšího právního zakotvení využití prostředků se vkládá slovo "zákonem". Z hlediska jisté předvídatelnosti ve využívání prostředků a pro zajištění souladu s požadavky pravidel EU je nutné tyto prostředky vynakládat na předem stanovené účely (tedy primárně ochranu klimatu). Časté změny ve způsobu využití těchto prostředků mohou být rizikem pro plnění požadavků legislativy EU a důvodem pro zahájení infringementového řízení, proto je nutné, aby případné změny vycházely ze zákona.

K bodu 20

Suma účelově vázaných výnosů je návrhem snížena z 12 mld. Kč na 8 mld. ročně. Práh 8 mld. byl zvolen jako optimální rozdělení výnosů s ohledem na požadavek na účelově vázané využití části výnosů z dražeb podle čl. 10 odst. 3 směrnice a vyčlenění prostředků na financování kompenzací nepřímých nákladů podle § 11. Pokud budou výnosy z dražeb vyšší než součet nároků na financování podle předchozí věty, stávají se příjmem státního rozpočtu bez účelového vázání. Vláda by ovšem měla při plánování státního rozpočtu cílit na co nejvyšší využití výnosů z dražeb na účelově vázané výdaje, jelikož výnosy z dražeb mají sloužit právě pro financování opatření ke snižování emisí skleníkových plynů, zvyšování energetické

účinnosti a k rozvoji OZE; nejedná se o obecný příjem státu sloužící k financování běžných výdajů.

K bodu 21

Účelově vázaná část výnosů z dražeb povolenek bude nově směřovat také do kapitoly Ministerstva životního prostředí (dále jen „MŽP“), nikoli výhradně Státnímu fondu životního prostředí.

K bodu 22

K přidělení povolenek provozovatelům dochází každoročně na základě rozhodnutí ministerstva, a to v termínu do konce února. Pokud však v zařízení došlo v předchozím roce ke změně provozu, která má za následek potřebu změny množství přidělených povolenek, je nutné toto množství přepočítat, než budou provozovateli přiděleny povolenky. Navržená úprava tedy vyžaduje od provozovatele, aby v případě změny provozu předložil ministerstvu ověřené údaje o výrobě, podle kterých se vypočítá opravené množství povolenek, a to v termínu, který umožní ministerstvu buď množství povolenek přepočítat a přidělit do konce února, nebo ho odložit do doby, než bude možné dokončit proces změny množství přidělovaných povolenek a povolenky budou přiděleny následně.

K bodu 23

Doplňuje se ustanovení určující, jak naložit s emisními povolenkami, které se nacházejí v rejstříku po dobu delší než 5 let, aniž by bylo možno určit jejich majitele. Ustanovení je vhodné přidat z praktického hlediska, kdy k těmto situacím v minulosti docházelo a národní správce rejstříku nemá možnost naložit s povolenkami, o které se nikdo nehlásí.

K bodu 24

V poznámce pod čarou dosud uvedené nařízení Komise (EU) č. 1193/2011 bylo zrušeno a nahrazeno nařízením Komise (EU) č. 389/2013.

K bodu 25

Je odstraněno ustanovení s dočasnou použitelností, jehož obsah již byl konsumován.

K bodu 26

V souladu s novým zněním článku 13 směrnice 2003/87/ES je stanoveno, že povolenky jsou převoditelné do dalších obchodovacích období, naopak však nelze použít (vyřadit) nově vydanou povolenku (povolenku vydanou na následující obchodovací období) pro splnění povinnosti vyřadit povolenky za uplynulý poslední rok obchodovacího období předešlého.

K bodu 27

Ustanovení § 10 odst. 1 je upraveno v návaznosti na vydání nového nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2019/331 ze dne 19. prosince 2018, kterým se stanoví přechodná pravidla harmonizovaného přidělování bezplatných povolenek na emise platná v celé Unii podle článku 10a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES., které upravuje podrobná pravidla pro bezplatnou alokaci a nahradí stávající Rozhodnutí Komise 2011/278/EU. Věty druhá a třetí byly přesunuty do samostatného odstavce 4 (viz níže).

Ustanovení § 10 odst. 2 upřesňuje postup při změně v provozu zařízení, která má za následek změnu v množství bezplatně přidělovaných povolenek (souvisí s § 3 odst. 6 písm. b), kde je doplněno „úrovni činnosti“, což je údaj nutný k flexibilnějšímu rozhodování o bezplatném přidělování povolenek). Ustanovení o možnosti kompenzace nepřímých nákladů spojených s emisemi (promítnutí nákladů do cen elektřiny pro energeticky náročná odvětví) se přesouvá v (rozšířené a upřesněné podobě) do samostatného § 11.

Nový odstavec 3 v § 10 nahrazuje postupy dosud upravené v § 11 odst. 7, tedy pokud je zjištěno, že provozovatel nepředal stanovené údaje související se změnou na zařízení nebo tyto údaje neodpovídají předepsaným požadavkům.

Odstavec 4 pouze přebírá právní úpravu dosud obsaženou v § 10 odstavci 1.

Z § 10 byla z důvodu lepší přehlednosti právní úpravy vyčleněna ustanovení týkající se povolenek pro provozovatele letadel, která byla přesunuta do § 13. Ten se tak nyní věnuje bezplatné alokaci pro provozovatele letadel komplexně.

K bodu 28

K § 11 – Kompenzace nepřímých nákladů

V § 11 je upraven rámec pro poskytování finanční kompenzace nepřímých nákladů vzniklých v důsledku zpoplatnění emisí skleníkových plynů v systému EU ETS a promítnutých výrobcí elektřiny do cen elektřiny, které účtují energeticky náročným odvětvím ohroženým únikem uhlíku. Možnost poskytovat kompenzace nepřímých nákladů byla doposud obsažena v § 10 odst. 2 zákona. K posílení funkce tohoto institutu v ČR dochází s ohledem na riziko přesouvání výroby mimo EU, zejm. v souvislosti s očekávaným nárůstem ceny povolenek.

Nové znění § 11 ukládá vládě v souladu s doporučením čl. 10a odst. 6 revidované směrnice 2003/87/ES přijmout opatření ke kompenzaci těchto nákladů a vymezuje základní harmonogram a pravidla pro každoroční stanovení a vyplácení kompenzací. Vláda ve svém nařízení, které bude v souladu s novými evropskými pravidly týkajícími se státní podpory v EU ETS pro období 2021-2030 (vydání Sdělení Evropské komise se očekává v průběhu roku 2020), stanoví podrobnější pravidla a podmínky pro poskytování kompenzace. Následně bude každoročně nařízením vlády stanovena konkrétní celková finanční částka ze státního rozpočtu určená na kompenzace.

Pro výpočet celkové částky pro výplatu kompenzací nepřímých nákladů je třeba znát za předchozí rok celkové výnosy z aukcí povolenek a data od subjektů, které budou předkládat žádosti o kompenzaci. Výnosy z aukcí za kalendářní rok, za který se žádá o kompenzaci, zná Ministerstvo životního prostředí na začátku ledna následujícího roku a další data, zejména údaje o spotřebě elektřiny, budou subjekty předkládat Ministerstvu životního prostředí do 15. března. Na základě těchto dat připraví společně Ministerstvo průmyslu a obchodu (dále jen „MPO“) a MŽP návrh nařízení vlády, které bude přijato do konce června a v němž bude uvedena maximální částka, kterou je možné vyplatit. Tuto částku bude reflektovat návrh státního rozpočtu pro následující rok, ve kterém se kompenzace reálně vyplatí. Do konce září mohou subjekty podávat na MPO žádosti o kompenzaci podle systémového nařízení vlády, které stanoví postup při výpočtu kompenzace na základě pokynů Evropské komise. Žádosti budou obsahovat provozní údaje ověřené akreditovanou osobou (akreditovanou národním akreditačním orgánem ČIA). Jedná se o stejnou akreditovanou osobu, kterou již dnes podle dosavadního znění adresáti povinností využívají k ověření výkazu emisí. MPO ve lhůtě 60 dní vydá rozhodnutí o kompenzaci, proti kterému zákon nepřipouští podání rozkladu. V souladu s postupem podle nařízení vlády se peněžní prostředky pro výplaty kompenzací poskytnou operátorovi trhu (OTE), který je vyplatí na základě rozhodnutí MPO jednotlivým subjektům do konce května následujícího kalendářního roku po podání žádosti.

Obsah dosavadního § 11 byl přesunut do § 10, s nímž úzce souvisí (bezplatná alokace povolenek).

K § 12 – Modernizační fond

Směrnici 410/2018 (nový čl. 10d směrnice 2003/87/ES) byl zřízen tzv. modernizační fond. Finanční prostředky určené do tohoto fondu budou pocházet z dražeb povolenek – od roku 2021 budou 2 % povolenek dražena za tímto účelem. Příjemci prostředků z modernizačního fondu budou členské státy, jejichž HDP na obyvatele v tržních cenách nepřesahoval v roce 2013 60 % průměru EU, seznam těchto států a jejich jednotlivé procentní podíly na finančních prostředcích z modernizačního fondu jsou určeny v nové příloze IIb směrnice 2003/87/ES. O vyplacení těchto podílů rozhoduje Evropská komise. V České republice bude tyto prostředky spravovat SFŽP a způsob jejich využití bude – v rámci pravidel stanovených evropskou legislativou – spoluurčovat nově vzniklý meziresortní poradní orgán, tzv. Rada Modernizačního fondu složená ze zástupců Ministerstva životního prostředí, Ministerstva průmyslu a obchodu a Ministerstva financí. Rada Modernizačního fondu bude posuzovat a doporučovat ministři ke schválení podmínky (parametry) jednotlivých programů a výzev. Po vyhlášení výzvy se bude proces posouzení konkrétních žádostí řídit zákonem č. 388/1991 Sb., o Státním fondu životního prostředí České republiky, ve znění pozdějších předpisů. Konkrétní investiční projekt musí být před vnitrostátním schválením nejprve předložen Evropské investiční bance a případně, pokud se bude jednat o neprioritní projekt, investičnímu výboru modernizačního fondu. Obecně jde o finance určené na zvyšování podílu obnovitelných zdrojů energie (OZE), zlepšení energetické účinnosti a modernizaci energetických soustav.

Prostřednictvím Modernizačního fondu budou využity rovněž povolenky podle čl. 10c odst. 4 a polovina povolenek uvedených v čl. 10 odst. 2 písm. b) směrnice 2003/87/ES. Povolenky, které by jinak byly přiděleny v rámci dosavadního ust. § 12 (povolenky podle čl. 10c směrnice 2003/87/ES), budou přednostně využity v rámci Modernizačního fondu na investiční podporu projektů snižování emisí, zvyšování energetické účinnosti a rozvoje OZE provozovatelů zařízení spadajících do EU ETS – výrobců elektřiny. Tzn., že při vypisování výzev pro předkládání projektů bude odpovídající část vyčleněna pro podporu projektů v zařízeních na výrobu elektřiny, takže tyto projekty nebudou v soutěžním řízení soutěžit s žadateli mimo uvedený segment. Pouze pokud nebudou způsobilé projekty schopné vyčerpat všechny disponibilní prostředky v tomto segmentu, využijí se prostředky na podporu projektů ostatních žadatelů.

Modernizační fond podpoří jak projekty, u kterých EIB potvrdí soulad s odst. 2 čl. 10d Směrnice 2008/87/ES (tzv. prioritní projekty), tak i projekty, u kterých o podpoře rozhodne investiční výbor podle odst. 7 čl. 10d Směrnice (neprioritní), přičemž alespoň 70 % finančních prostředků se použije na podporu prioritních projektů.

Takto využitý Modernizační fond přispěje ke snížení emisí skleníkových plynů, včetně sektoru mimo ETS, a ke splnění cílů ČR v oblasti OZE a energetické účinnosti.

Ustanovení směrnice, na něž je zde odkazováno (čl. 10 odst. 2 písm. b) a 10c odst. 4), jsou primárně směřována členskému státu – umožňují mu volbu nastavení zdrojů financování modernizačního fondu (ve spojení s článkem 10d odst. 4). Ustanovení směrnice tedy nestanoví žádné povinnosti pro vnitrostátní subjekty. Odkaz přímo na směrnici byl zvolen zejm. z toho důvodu, že nástroj přidělování bezplatných povolenek pro energetiku podle čl. 10c česká právní úprava obsahovat nebude, není proto možné odkázat v rámci vnitrostátního předpisu. Ustanovení tak splňuje předpoklady uvedené v článku 20a odst. 1 a 2 Metodických pokynů pro zajišťování prací při plnění legislativních závazků vyplývajících z členství ČR v EU.

K bodu 29

Jde o formulační zpřesnění v nadpisu § 13.

K bodu 30, 31, a 34

Formální úprava, vypuštění slova „obchodovací“ (období), které již zákon nadále nepoužívá.

K bodům 33 a 38

Formulační úprava – u provozování letecké dopravy je použito spojení „bezplatné povolenky“ obdobně jako pro provozování zařízení (§ 10).

K bodům 32 a 35

Formální úprava – přesunutí obsahově shodné věty z odstavce 1 do odstavce 2.

§ 13 odst. 2 je doplněn o ustanovení, jehož účelem je zajistit MŽP možnost rozhodnout o odejmutí bezplatné alokace povolenek (po schválení Evropskou komisí). Při správě systému EU ETS může nastat situace, kdy provozovatel vykonává činnost letecké dopravy, přitom ale neplní povinnosti spojené například s vykazováním emisí a odevzdáváním povolenek. Typicky jde o situaci, kdy je společnost v insolvenční, ve které ale může být i několik let, činnost nadále nevykonává a nevykazuje emise a neodevzdává potřebné množství povolenek. V tomto případě neexistuje způsob, jak provozovateli letadel zastavit bezplatnou alokaci povolenek. U stacionárních zdrojů se podobné situace řeší tím, že je danému provozovateli zrušeno povolení k vypouštění emisí. Na rozdíl od stacionárních zdrojů se ale provozovatelům letadel žádné povolení nevydává. Například tedy právě v případě insolvence nelze povolení zrušit a na základě něho alokaci odejmout.

K bodům 36 a 39

Ustanovení zpřesňující formulaci týkající se způsobu bezplatné alokace provozovatelům letadel.

K bodu 37

Formální úprava – vypuštění slova „obchodovací“ (období), viz výše.

K bodu 40

Ustanovení o nepřidělování bezplatných povolenek na lety na letiště nebo z letišť mimo EHP bylo přesunuto z původního umístění v § 10. Došlo při tom také v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/2392 k prodloužení této odchylky až do konce roku 2023 (oproti původnímu 2016). Druhá věta souvisí s úpravou provedenu v bodě 18. Povolenky zbylé ve zvláštní rezervě pro provozovatele letadel rezervě mají být dle současné unijní právní úpravy (do roku 2023, příp. do přijetí opatření ICAO) zrušeny.

K bodům 41 a 42

Ustanovení se upřesňuje a zároveň se vypouští definice rozdělení zařízení, postup je (včetně příslušných definic) nově stanoven přímo použitelným předpisem EU – Nařízením Komise v přenesené pravomoci (EU) 2019/331, kterým se stanoví přechodná pravidla harmonizovaného přidělování bezplatných povolenek na emise platná v celé Unii podle článku 10a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES.

K bodu 43

Úprava nadpisu části čtvrté souvisí se zrušením § 16 – viz níže.

K bodu 44

Zavedení legislativní zkratky „akreditovaná osoba“ bylo dosud součástí § 11, který je však kompletně nahrazen novým textem, proto je nutné legislativní zkratku posunout.

K bodu 45

Nařízení 2017/2392 ve svém čl. 1 odst. 6 písm. e) stanovuje hranici zakládající možnost nemít emisní zprávy ověřené. Pro lety celosvětové je tato hranice 25 000 tun CO₂ ročně. Nově je stanovena jiná hranice pro lety v rámci Evropského hospodářského prostoru – 3 000 tun CO₂.

K bodu 46

V poznámce pod čarou dosud uvedené nařízení Komise (EU) č. 600/2012 bylo zrušeno a nahrazeno prováděcím nařízením Komise (EU) č. 2018/2067.

K bodu 47

Nahrazením části textu v § 15 odst. 5 se kromě několika formulačních úprav ve větě první vypouští původní věta druhá, jejíž ustanovení bylo již v průběhu minulého období zkonsumováno a nemá tady další opodstatnění. Dále se upřesňuje, jakým způsobem se předkládá každoroční výkaz o množství emisí a následky nepředložení výkazu, resp. předložení vadného výkazu.

K bodu 48

Odstraněno nadbytečné sousloví.

K bodu 49

Vzhledem k tomu, že po roce 2020 již nebude podle směrnice 2018/410 možné tyto jednotky využívat, je § 16 zrušen bez náhrady.

K bodu 50

Souvisí s předchozím bodem. Vzhledem k četnosti výskytu pojmu „jednotky přiděleného množství“ je však text paragrafu pro přehlednost nahrazován jako celek. K pojmu „roční přiděly emisí“ viz bod 8. Dále dochází k formální úpravě spočívající ve zpřesnění odkazu na zákon o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích.

K bodům 51 až 54 a 58 a 59

Formální a legislativně technické úpravy textu části páté – Přestupky (souvisí s některými úpravami popsány výše, zejm. v § 10, § 11 a dosavadním § 12).

K bodům 55 a 56

V návaznosti na možnost udělení výjimky podle nově navrhovaného § 6a byly formulovány dvě nové skutkové podstaty přestupku. Těmi jsou nepravdivé vykazání splnění podmínek pro výjimku a neoznámení relevantních změn v provozu.

K bodům 57 a 60

Navrhuje se navýšení horní hranice pokuty pro provozovatele zařízení, resp. letadla, který v rozporu se svými povinnostmi nemonitoruje či nevykazuje emise stanoveným způsobem. Vzhledem ke zvyšující se ceně povolenky, která se s největší pravděpodobností bude zvyšovat i v budoucnu, je nutné nastavit pokutu za nedodržování základních povinností vyšší, aby se předešlo situaci, kdy se provozovateli fakticky vyplatí porušovat pravidla a riskovat

pokutu, která je ve srovnání s úsporou v podobě ušetřených povolenek poměrně nízká. Cena povolenky vzrostla během roku 2018 o téměř 400 % (z 6 euro na 24 euro) a v budoucnu je očekáván další růst ceny povolenky. V situaci, kdy emise některých provozovatelů zařízení za rok dosahují hodnoty kolem 5 milionů tun CO₂, mají tito povinnost nakoupit povolenky v hodnotě až 110 milionů euro (22 eur za povolenku x 5 milionů tun CO₂). Motivace k uvádění nesprávných údajů ve výkazech s cílem snížení množství emisí, za které musí být nakoupeny povolenky, tak může být značná. Dosavadní výše sazby tak rozhodně nepostačuje k odrazení pachatelů.

Závažnost přestupku tak sledujeme za výrazně zvýšenou, a to nejen v souvislosti s vyšší cenou povolenky. V situaci, kdy se 99 % vědecké populace shodne na tom, že změna klimatu je antropogenního původu a je způsobena především zvyšujícími se emisemi CO₂ z lidské činnosti, považujeme vzniklý následek přestupku za závažný, značně poškozující životní prostředí a globální klima a je potřeba jej postihovat výrazně přísněji.

Cílem zvolení vysokého rozpětí pokut tak není ukládat neodůvodněně vysoké sankce, ale možnost sankcionovat alespoň ve výši zamlčených povolenek.

K bodu 61

Formální úprava – zpřesnění odkazu na přímo použitelné nařízení.

K bodu 62

V souvislosti s úpravami v § 18 je upraveno také kompetenční ustanovení k projednávání přestupků v § 25.

K bodům 63 a 64

Prodloužení období pro takzvané opatření „stop-the-clock“. To vyloučilo z EU ETS lety uskutečněné provozovateli letadel mimo Evropský hospodářský prostor. EU ETS tak pokrývá pouze lety v rámci Evropského hospodářského prostoru. Pravidlu bylo nařízením 2017/2392 prodloužena platnost, dokud nedojde k přezkumu. V dalším bodu je poté prodlouženo pravidlo pro exkluzi malých provozovatelů nekomerční letecké dopravy z EU ETS.

K bodu 65

Příloha č. 2 se zrušuje, neboť postup je nově stanoven přímo použitelným předpisem EU - Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2019/331, kterým se stanoví přechodná pravidla harmonizovaného přidělování bezplatných povolenek na emise platná v celé Unii podle článku 10a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES.

Příloha č. 3 se ruší, neboť bezplatné přidělování povolenek pro výrobce elektřiny již nebude probíhat dle postupu ve stávajícím znění § 12, nýbrž v rámci Modernizačního fondu. Zprávy o investicích byly vyžadovány pro účely dosavadního § 12.

K čl. II

Změna energetického zákona je navrhována v souvislosti s novou kompetencí operátora trhu, která vyplývá z navrhovaného § 11 odst. 4 – vyplácení kompenzací nepřímých nákladů.

K čl. III Účinnost

Vzhledem k tomu, že většina nových ustanovení se vztahuje až k obchodovacímu období počínajícím rokem 2021 a s ohledem na článek 4 (Přechodná ustanovení) směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/410 se navrhuje, aby zákon jako celek nabyl účinnosti ke dni 1. ledna 2021. Výjimku tvoří body s účinností dnem vyhlášení ve Sbírce (zejm. se jedná o § 10, tedy rozhodování o bezplatné alokaci na období 2021-2026, které musí započít již v roce 2019. Dále jde o § 6a neboť o vynětí malých zařízení pro období let 2021-2026 je třeba rozhodnout a uvědomit Evropskou komisi již v roce 2019. Dřívější účinnost má také zrušení pravidelného přezkumu povolení k emisím, které vychází z transponované směrnice, a některé dílčí opravy nedostatků platného textu).

V Praze dne 13. května 2019

Předseda vlády:

Ing. Andrej Babiš v.r.

Ministr životního prostředí:

Mgr. Richard Brabec v.r.